

Znovuobjavenie strednej Európy ako „Mitteleuropy“ v povojnovom Taliansku: úloha knižného vydávania

13.3.2026 - Peter Zlatoš | SAV

Ústav svetovej literatúry SAV, v. v. i., pozýva na hosťovskú prednášku Davideho Gnoata (Universität Wien) s názvom The Reinvention of Central Europe as „Mitteleuropa“ in Post-Fascist Italy through Book Publishing. Podujatie sa koná v stredu 18. marca 2026 o 14.00 hod. v zasadacej miestnosti Ústavu svetovej literatúry SAV, v. v. i., a zároveň online.

[Link na pripojenie cez Zoom](#)

Meeting ID: 893 2796 4257

Passcode: 334610

Po druhej svetovej vojne sa v Taliansku – najprv v rámci germanistiky, neskôr aj v ďalších humanitných odboroch – rozvinula intenzívna diskusia o tzv. „stredoeurópskej“ kultúre. K jej raným impulzom nepatrili iba práce Ladislava Mittnera a Claudia Magrisa, ale najmä vydavateľská činnosť milánskeho vydavateľstva Adelphi (založeného v roku 1962), ktoré širokému publiku systematicky sprístupňovalo diela, ktoré samo označovalo ako „mitteleurópsku“ literatúru. Prednáška sa na základe „mitteleurópskeho“ katalógu Adelphi a dobového teoretického diskurzu sústreďuje na otázku, ako bol pojem „Mitteleuropa“ v Taliansku sprostredkovaný a nanovo sémanticky utváraný ako kategória kultúrnej imaginácie. Výklad bude vychádzať z koncepcie habsburského mýtu (Magris), z filozofie výberu „jedinečných kníh“ („libri unici“, Bazlen), ako aj z konceptov miest pamäti (Nora) a pamäti strednej Európy (Csáky). Tieto teoretické východiská umožňujú vysvetliť, ako sa „svetová projekcia“ stala vydavateľskou témou a ako sa – na základe systematiky katalógu Adelphi – konštituovala „stredoeurópska literatúra“ ako samostatná vetva. Prednáška tiež zohľadní mýtický potenciál „Mitteleuropy“ ako strateného či „potopeného“ („versunken“) sveta, ako aj medzinárodnú rezonanciu tohto diskurzu pred rokom 1990 i po ňom (napríklad u Kunderu a Miłosza). Anotácie jednotlivých vydaní Adelphi načrtnú osobitnú „stredoeurópsku náladu“, ktorá nemala oslaviť iba novú „divokú“ (porov. Wagenbach) čitateľskú obec, ale zároveň prispela k formovaniu trvácnej predstavy imaginárnej stredoeurópskej geografie v talianskom kultúrnom priestore.

Bližšie informácie o podujatí nájdete [na internetových stránkach Ústavu svetovej literatúry SAV, v. v. i.](#)

Spracoval: Peter Zlatoš, Ústav svetovej literatúry SAV, v. v. i.

Toto: archív ústavu

https://www.sav.sk?doc=services-news&lang=sk&news_no=13477&source_no=20